

DL

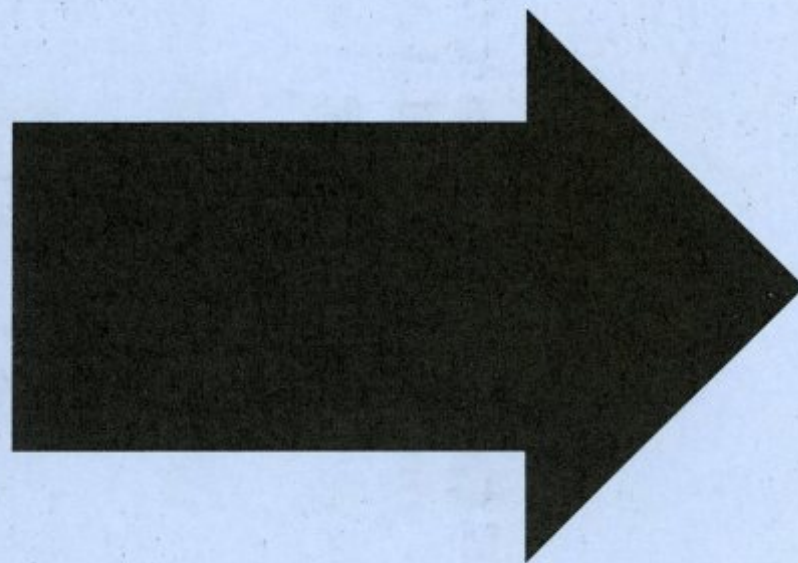

**OS DEREITOS
LINGÜÍSTICOS
NA UNIVERSIDADE
DA CORUÑA**

TODAS

**NON LLE PREGUNTO AO HOME
CAL É O VALOR DAS SUAS LEIS,
SENÓN CAL É O SEU PODER CREADOR**

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

AS PERSOAS QUE CONSTITUÍMOS A COMUNIDADE UNIVERSITARIA NA UDC CONTAMOS CUNHA SERIE DE DEREITOS LINGÜÍSTICOS QUE APARECEN RECOLLIDOS EN DIFERENTES REGULAMENTOS, MAIS QUE A MIÚDO NON COÑECEMOS E, POR TANTO, NON PODEMOS FACER VALER. AQUÍ TEMOS INFORMACIÓN ÚTIL PARA EXERCERMOS ESTES DEREITOS E TAMÉN CUMPRIRMOS COAS NOSAS OBRIGAS, POIS NON DEBEMOS ESQUECER QUE A PLURALIDADE LINGÜÍSTICA E A DIVERSIDADE CULTURAL SON VALORES FUNDAMENTAIS DAS SOCIEDADES MODERNAS. NESTA LIÑA, XA NA DECLARACIÓN UNIVERSAL DOS DEREITOS HUMANOS, QUE A ASEMBLEA XERAL DAS NACIÓNS UNIDAS APROBOU EN 1948, SE ESTABECE QUE NINGUNHA PERSOA PODE SER DISCRIMINADA POR RAZÓNS LINGÜÍSTICAS, DE TAL MANEIRA QUE O USO DO IDIOMA PROPIO É CONSIDERADO UN DEREITO FUNDAMENTAL.

• No ámbito europeo, o documento máis importante é a Carta europea das linguas rexionais ou minoritarias, aprobada polo Consello de Europa no ano 1992, en que se recolle que “a protección e a promoción das linguas rexionais ou minoritarias nos diferentes países e rexións de Europa representan unha contribución importante á construción dunha Europa fundada nos principios da democracia e da diversidade cultural”. Esta cuestión non pode ser obviada polas universidades, cuxo papel na construción dun espazo europeo común debe ir acompañado do fomento dos valores lingüísticos e culturais específicos de cada unha.

• Catro anos despois, en 1996, diversas institucións e organizacións non-gobernamentais de todo o mundo asinaron en Barcelona a Declaración universal de dereitos lingüísticos. O texto, inspirado nos principios da convivencia e a solidariedade, constitúe un amplo catálogo de dereitos e considera inseparables e interdependentes a súa dimensión colectiva e individual. As linguas créanse colectivamente no seo dunha comunidade e a cidadanía fai un uso individual delas. Así mesmo, esta declaración fai fincapé nos dereitos das comunidades lingüísticas asentadas historicamente nun territorio e incide na importancia que teñen os poderes públicos á hora de corrixiren e lles procuraren solucións a aqueles casos en que os dereitos lingüísticos non estiveren garantidos.

Pódese consultar o texto íntegro en:

http://www.udc.es/snl/documentospdf/Declaracion_dereitos.pdf

• A nivel do Estado español, a Constitución de 1978 establece no artigo 3 que o castelán é a lingua oficial do Estado (3.1), mais tamén reconece que o resto das linguas faladas en España son oficiais nas comunidades autónomas en que se usaren de acordo cos seus estatutos de autonomía (3.2).

Tal é así que o Estatuto de Autonomía de Galicia, aprobado no ano 1981, indica no artigo 5 que o galego é a lingua propia da nosa comunidade (5.1), onde é oficial xunto co castelán (5.2). Así mesmo, dispón que os poderes públicos de Galicia deberán potenciar o uso do galego en todos os ámbitos sociais (5.3).

En 1983 o Parlamento galego aprobou a Lei de normalización lingüística, coa finalidade de favorecer e espallar o emprego do galego. No artigo 12 sinala que o galego é a lingua oficial do ensino en todos os seus niveis. Canto ao ensino universitario, garante o dereito de uso de calquera das linguas oficiais (15.1), así como tamén acrecenta que as universidades deben tomar as medidas oportunas para a normalización do uso do galego (15.2).

Pola súa banda, a Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, aprobada en 1992, reconece o dereito dos cidadáns e das cidadás a empregaren calquera das linguas oficiais no territorio da súa comunidade autónoma e a escollerem a lingua dos procedementos neste mesmo ámbito autonómico.

Xa en 2004 foi aprobado no Parlamento galego e por unanimidade o Plan xeral de normalización da lingua galega, en que se recollen máis de catrocentas medidas concretas para favorecer o uso do galego nos distintos ámbitos da sociedade e garantir que calquera persoa poida vivir plenamente en galego.

Finalmente, o Estatuto básico do empregado público, aprobado en 2007, garante a atención á cidadanía na lingua en que o solicitar sempre que for oficial nese territorio onde se encontre.

- No ámbito da Universidade, os Estatutos da UDC, de 2004, establecen no artigo 5 que a súa lingua propia é o galego e, alén diso, que se fomentará o seu uso en todas as actividades (5.2).

Así mesmo, no Regulamento de usos da lingua galega, aprobado tamén en 2004, alén de se estableceren os usos lingüísticos internos e externos da institución, a UDC asume a responsabilidade de contribuír á normalización da lingua galega (7.1) e de pór á disposición dos membros da comunidade universitaria medios de formación e de asesoramento en galego (9.2).

En 2006 o Consello de Goberno aprobou o Plano de normalización lingüística da Universidade da Coruña, co cal esta se ratificou no seu compromiso coa promoción do uso do galego como lingua propia da entidade e onde tamén se deseñan medidas concretas para o impulsar no seo da comunidade universitaria.

Por último, o Estatuto do estudantado que o Claustro Universitario aprobou en 2007 estipula o dereito dos e das estudantes a usaren o galego en todos os niveis e en todas as relacións coa UDC.

A lexislación vixente e mais o compromiso por parte da UDC de facer da lingua galega o seu vehículo normal de expresión, garanten que tanto no ámbito da administración como no da docencia todos e cada un dos membros da comunidade universitaria teñamos o dereito a empregarmos a nosa lingua.

O persoal de administración e servizos (PAS) ten dereito a:

- facer da lingua galega a súa lingua de traballo tanto nos usos orais como nos escritos
- recibir a formación lingüística necesaria e especializada
- dispor do material e do asesoramento que reverta nunha mellor calidade do servizo prestado

O estudantado ten dereito a:

- empregar a lingua galega en todas as súas relacións coa UDC
- presentar traballos, realizar exames ou facer prácticas en lingua galega
- dirixirse ao profesorado, tanto de formal oral como escrita, en lingua galega

O persoal docente e investigador (PDI) ten dereito a:

- impartir as súas aulas en lingua galega
- realizar a súa actividade investigadora en lingua galega
- recibir o asesoramento lingüístico e terminolóxico que precisar

Constitución española

Art. 3

2. As outras linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas comunidades autónomas de acordo cos seus estatutos.

Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común

Art. 35. Dereitos dos cidadáns

Os cidadáns, nas súas relacións coas administracións públicas, teñen os seguintes dereitos:

(...)

d) A utilizaren as linguas oficiais no territorio da súa comunidade autónoma, de acordo co previsto nesta lei e no resto do ordenamento xurídico.

Art. 36. Lingua dos procedementos

1. A lingua dos procedementos tramitados pola Administración xeral do Estado será o castelán. Non obstante o anterior, os interesados que se dirixan aos órganos da Administración xeral do Estado con sede no territorio dunha comunidade autónoma poderán utilizar tamén a lingua que sexa cooficial nela.

Neste caso, o procedemento tramitarase na lingua elixida polo interesado. Se concorreren varios interesados no procedemento e existir discrepancia canto á lingua, o procedemento tramitarase en castelán, aínda que os documentos ou testemuños que requiran os interesados se expedirán na lingua elixida por eles.

Estatuto básico do empregado público

Art. 54. Principios de conduta

11. Garantirán a atención ao cidadán na lingua en que o solicitar, sempre que sexa oficial no territorio.

Estatuto de autonomía

Art. 5

1. A lingua propia de Galicia é o galego.

2. Os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e todos teñen o dereito de os coñecer e de os usar.

3. Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal e oficial dos dous idiomas e potenciarán o emprego do galego en todos os planos da vida pública, cultural e informativa, e disporán os medios necesarios para facilitar o seu coñecemento.

4. Ninguén poderá ser discriminado por causa da lingua.

Lei 3/1983, de normalización lingüística

Art. 4

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é lingua oficial das institucións da Comunidade Autónoma, da súa Administración, da Administración local e das entidades públicas dependentes da Comunidade Autónoma.

Art. 6

1. Os cidadáns teñen dereito ao uso do galego, oralmente e por escrito, nas súas relacións coa Administración pública no ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

2. As actuacións administrativas en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que for a lingua oficial empregada.

Art. 12

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é tamén lingua oficial no ensino en todos os niveis educativos.

Art. 15

1. Os profesores e os alumnos no nivel universitario teñen o dereito a empregaren, oralmente e por escrito, a lingua oficial da súa preferencia.

2. O Goberno galego e as autoridades universitarias arbitrarán as medidas oportunas para faceren normal o uso do galego no ensino universitario.

Estatutos da UDC

Art. 5

1. Na Universidade da Coruña serán linguas oficiais as recoñecidas no Estatuto de Autonomía de Galicia, sen que se poida facer discriminación por razóns de uso de calquera delas.

2. A lingua propia da Universidade da Coruña é o galego, que será o seu vehículo normal de expresión. Para a súa normalización fomentará o seu uso en todas as súas actividades.

Regulamento de usos da lingua galega na Universidade da Coruña

2.4. Os centros e departamentos da Universidade da Coruña, da mesma maneira que as dependencias administrativas e de servizos, terán como lingua de uso o galego.

7.1. Os órganos de goberno da universidade tomarán as medidas necesarias para que en cada unidade administrativa ou de servizos, o persoal que estiver relacionado co público, tanto oralmente como por escrito, teña os coñecementos de galego necesarios para garantir o dereito dos membros da comunidade universitaria a escolleren a lingua de relación coa administración.

9.2. A Universidade da Coruña comprométese a poñer á disposición do estudantado, persoal docente e de administración e servizos, especialmente daquelas persoas procedentes de fóra do dominio lingüístico galego, medios de formación e de asesoramento na lingua galega.

Estatuto do estudantado

CAPÍTULO VII

DEREITO Á UTILIZACIÓN DAS LINGUAS OFICIAIS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

Artigo 22. Do dereito dos estudantes a utilizaren as linguas oficiais

Segundo o establecido no artigo 5.1 dos Estatutos, na Universidade da Coruña serán linguas oficiais as recoñecidas no Estatuto de Autonomía de Galicia.

Artigo 23. Do dereito ao uso do galego en todos os niveis e en todas as relacións coa Universidade

1. Os estudantes teñen dereito a utilizar o galego en todos os niveis e en todas as relacións coa Universidade, sexa para a tramitación de peticións, reclamacións e queixas, sexa na realización de exames, traballos e prácticas.

2. Os estudantes terán o dereito a que a Universidade se dirixa, en todos os niveis e relacións, en galego, así como á recepción da actividade docente, sen prexuízo dos dereitos de terceiros.

**AGORA QUE COÑECES OS TEUS
DEREITOS LINGÜÍSTICOS,
FAINOS VALER**

Servizo de Normalización Lingüística
UNIVERSIDADE DA CORUÑA

r/ Maestranza, 9, 15001 A Coruña
www.udc.es/snl